

UZASADNIENIE

Powodowie J. R. oraz D. R. wnieśli w dniu 4 marca 2016 roku pozew przeciwko pozwanemu S. G. o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 2 marca 2005 roku, w sprawie o sygn. akt XV GC 717/04 z powództwa S. G. przeciwko powodom o zapłatę 75 044,21 złotych, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przez Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 31 grudnia 2015 roku.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, iż pismem z dnia 3 lutego 2016 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu zawiadomił ich o wszczęciu na wniosek wierzyciela - S. G., na podstawie tytułu wykonawczego w postaci ww. wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 2 marca 2005 roku, postępowania egzekucyjnego. Powodowie podnieśli, iż przedmiotowe powództwo zasługuje na uwzględnienie z uwagi na fakt, iż egzekwowane przez S. G. roszczenie uległo przedawnieniu (pozew - k. 3-4, pismo powodów z dnia 12 maja 2016 r. - k. 24).

Postanowieniem z dnia 24 maja 2016 roku Sąd Okręgowy w Łodzi zwolnił powodów od ponoszenia kosztów w niniejszym postępowaniu w całości (postanowienie - k. 37).

W dniu 3 października wpłynęło do Sądu pismo syndyka masy upadłości pozwanego, do którego załączone zostało postanowienie Sądu Rejonowego w Płocku z dnia 13 kwietnia 2016 roku o ogłoszeniu upadłości pozwanego S. G., jako osoby nieprowadzącej działalności gospodarczej (pismo syndyka - k.64, postanowienie Sądu Rejonowego w Płocku - k.65).

Postanowieniem z dnia 5 października 2016 roku postępowanie w sprawie zostało zawieszona, na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c. W dniu 4 listopada 2016 roku, na skutek pisma syndyka - P. C. z dnia 5 października 2016 roku, w którym to syndyk oświadczył, że wstępuje w miejsce upadłego S. G., Sąd postanowił podjąć postępowanie w sprawie z udziałem syndyka upadłego (postanowienie o zawieszeniu postępowania - k. 68, pismo Syndyka - k.72, postanowienie o podjęciu postępowania - k. 85)

W odpowiedzi na pozew Syndyk masy upadłości pozwanego wniósł o oddalenie powództwa. Zdaniem Syndyka, termin przedawnienia roszczeń pozwanego nie upłynął i powodowie nie mają podstaw do pozbawienia tytułu wykonawczego, w postaci wyroku z dnia 2 marca 2005 roku, wykonalności. Syndyk wyjaśnił, iż egzekwowana przez pozwanego wierzytelność była dochodzona już wcześniej w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym pod sygnaturą akt KM 1884/04 na podstawie nakazu zapłaty Sądu O.gowego w W. z dnia 8 lipca 2004 roku, sygn. akt XV GNC 587/04. Syndyk wskazał, że wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 2 marca 2005 roku jest tożsamy z ww. nakazem zapłaty oraz że Sąd nigdy nie uchylił klauzuli wykonalności nadanej temu nakazowi zapłaty. Zdaniem strony pozwanej, ówczesne postępowanie egzekucyjne, prowadzone na podstawie ww. nakazu zapłaty, zostało umorzone postanowieniem komornika z dnia 30 grudnia 2005 roku wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Wobec powyższego, Syndyk podniósł, iż bieg terminu przedawnienia zaczął na nowo biec od dnia 30 grudnia 2005 roku oraz że następnie bieg ten został przerwany w dniu 14 grudnia 2015 roku poprzez wniesienie przez S. G. wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi z dnia 2 marca 2005 roku (odpowiedź na pozew - k. 92-95).

Pismem z dnia 5 grudnia 2016 roku powodowie ustosunkowali się do odpowiedzi strony pozwanej na pozew. Powodowie nie kwestionowali zasadniczo stanu faktycznego sprawy, nie zgodzili się natomiast z wnioskami prawnymi pozwanego. Według strony powodowej nieuprawnione jest twierdzenie pozwanego o wywołaniu skutków prawnych w postaci przerwania biegu przedawnienia na skutek czynności organu egzekucyjnego w postępowaniu prowadzonym na podstawie nakazu zapłaty z 8 lipca 2004 roku, który ich zdaniem „z mocy prawa stracił moc”. Powodowie podnieśli, że przerwanie biegu przedawnienia nie nastąpiło także poprzez wniesienie przez pozwanego wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Okręgowego z dnia 2 marca 2005 roku. Strona powodowa podniosła, iż „skoro wyrok Sądu stanowiący tytuł egzekucyjny uprawomocnił się w dniu 27 kwietnia 2005 roku, to roszczenia powoda określone w tym wyroku uległy przedawnieniu w dniu 28 kwietnia 2015 roku” (pismo powodów - k. 134).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 8 lipca 2004 roku Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt XV GNc 587/04 nakazał J. R. oraz D. R. zapłacić solidarnie S. G. kwotę 75 044,21 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi następująco: od kwoty 14 840,59 zł od dnia 24 listopada 2003 roku do dnia zapłaty, od kwoty 7811,41 zł od dnia 29 listopada 2003 roku do dnia zapłaty, od kwoty 10 218,72 zł od dnia 30 listopada 2003 roku do dnia zapłaty, od kwoty 14 700,27 zł od dnia 7 grudnia 2003 roku do dnia zapłaty i od kwoty 27 473,22 zł od dnia 15 grudnia 2003 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 4890,70 zł tytułem kosztów procesu (dowód: kopia nakazu zapłaty - k. 98).

Pozwany S. G., będący w ww. postępowaniu powodem, w dniu 25 października 2004 roku wniósł o nadanie klauzuli wykonalności powyższemu nakazowi zapłaty. Tytuł wykonawczy został wysłany wnioskodawcy w dniu 3 listopada 2004 roku (dowód: kopia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty - k. 99).

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego toczyło się przeciwko obecnym powodom postępowanie egzekucyjne, prowadzone pod sygnaturą akt KM 1884/04 przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim - S. S.. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone postanowieniem komornika z dnia 30 grudnia 2005 roku, wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji (dowód: załączone do akt sprawy akta egzekucyjne o sygn. KM 1884/04, postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego - k. 97).

Ówcześni pozwani, a w niniejszej sprawie powodowie, złożyli w dniu 9 listopada 2004 roku sprzeciw od ww. nakazu zapłaty wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu (dowód: kopia sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym - k. 100).

Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 16 listopada 2004 roku przywrócił pozwanym termin do złożenia sprzeciwu od nakazu zapłaty (dowód: kopia postanowienia o przywróceniu terminu - k. 101).

Po rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy w Warszawie wydał w dniu 2 marca 2005 roku, w sprawie o sygn. akt XV GC 717/04, wyrok, w którym zasądził zgodnie z wcześniej wydanym nakazem zapłaty oraz orzekł o powstałych dodatkowo kosztach procesu i kosztach zastępstwa procesowego (dowód: kopia wyroku - k. 5).

Pismem złożonym dnia 15 grudnia 2015 roku S. G. wniósł o nadanie klauzuli wykonalności ww. wyrokowi Sądu Okręgowemu w Warszawie. Klauzula została nadana wyrokowi w dniu 31 grudnia 2015 roku (dowód: wniosek o nadanie wyrokowi klauzuli wykonalności - k. 224 akt o sygn. akt XV GC 717/04).

Klauzula została nadana ww. wyrokowi w dniu 31 grudnia 2015 roku (dowód: kopia odpisu wyroku - k. 5).

Pismem z dnia 3 lutego 2016 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu zawiadomił pozwanych o wszczęciu na wniosek wierzyciela - S. G. postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 2 marca 2005 roku, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 31 grudnia 2015 roku (dowód: kopia zawiadomienia o wszczęciu egzekucji - k. 6).

Na skutek postanowienia Sądu Rejonowego w Płocku z 13.04.2016 r. (sygn. akt V GU 25/16) została ogłoszona upadłość pozwanego S. G. nieprowadzącego działalności gospodarczej oraz został wyznaczony syndyk masy upadłości - P. C., który bierze udział w niniejszej sprawie po stronie pozwanej (dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w Płocku - k. 73).

Sąd oparł swoje ustalenia w zakresie stanu faktycznego – który był w istocie bezsporny – na podstawie dokumentów oraz kopii dokumentów złożonych do akt sprawy, oraz na dokumentach znajdujących się w aktach spraw, bowiem ich autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron, jak również Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania ich prawdziwości.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w zakresie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 2 marca 2005 roku zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, w części dotyczącej odsetek ustawowych od pozostałej do zapłaty należności głównej za okres od 31 grudnia 2005 roku do 14 grudnia 2012 roku.

Poza sporem była kwestia legitymacji procesowej stron, okoliczność umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko powodom w sprawie KM 1884/04 na mocy postanowienia komornika z dnia 30 grudnia 2005 roku. Bezsporna była także okoliczność złożenia przez pozwanego w dniu 14 grudnia 2015 roku wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 2 marca 2005 roku.

Podstawę materialnoprawną powództwa stanowi przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane.

W niniejszej sprawie zdarzeniem, o jakim mowa w powyższym przepisie, jest podniesiony przez powodów zarzut przedawnienia roszczeń objętych tytułem egzekucyjnym opisanym w pozwie, powodując brak możliwości egzekwowania roszczeń pozwanego stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem Sądu w drodze postępowania egzekucyjnego.

Mając na uwadze zaistniały pomiędzy stronami spór co do zasadności zarzutu przedawnienia, koniecznym było ustalenie czy rzeczywiście nastąpił upływ terminów przedawnienia roszczeń pozwanego, a w ramach tego, czy doszło do przerwania biegu terminu ich przedawnienia.

Przepis art. 123 § 1 pkt 1 k.c. stanowi, iż bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

Stosownie zaś do brzmienia przepisu art. 125 § 1 k.c., roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Utrwalone w orzecznictwie stanowisko Sądu Najwyższego (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2002 r., III CZP 72/01, OSNC 2002, nr 9, poz. 107), że złożenie wniosku o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności jest czynnością przerywającą bieg przedawnienia, implicite zawiera stwierdzenie, że przedawnienie nie biegnie do chwili ukończenia postępowania klauzulowego, czyli przez okres, w którym uprawniony nie ma możliwości podejmowania innych środków w celu realizacji roszczenia.

Z kolei stosownie do art. 124 § 1 oraz § 2 k.c., po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać należy, że bezspornie postępowanie egzekucyjne wszczęte zostało przeciwko powodom na podstawie nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 lipca 2004 roku, którego klauzula wykonalności nigdy nie została uchylona; postępowanie to zostało zakończone

w dniu 30 grudnia 2005 roku, poprzez wydanie przez komornika postanowienia o umorzeniu postępowania wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

Mając na uwadze przytoczony wyżej art. 123 § 1 pkt 1 k.c., bieg przedawnienia roszczenia pozwanego został po raz pierwszy przerwany poprzez złożenie przez ówczesnego powoda, a obecnego pozwanego, w dniu 10 listopada 2004 roku wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie nakazu zapłaty z dnia 8 lipca 2004 roku, który to wniosek niewątpliwie służył zaspokojeniu roszczenia wnioskodawcy.

W trakcie toczącego się postępowania egzekucyjnego, zgodnie z art. 124 § 2 k.c., bieg terminu przedawnienia nie biegł, natomiast powinien być liczony od nowa od daty uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie egzekucyjne, czyli od dnia 30 grudnia 2005 roku. Dziesięcioletni termin przedawnienia roszczenia głównego, czyli kwoty 75.044,21 złotych, upłynąłby zatem w dniu 30 grudnia 2015 roku.

Jednakże wniesienie przez pozwanego w dniu 15 grudnia 2015 roku wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 2 marca 2005 roku rozstrzygającemu o tym samym roszczeniu pozwanego, które było zasądzone wcześniej wydanym nakazem zapłaty, przerwało po raz kolejny bieg terminu przedawnienia. Nadanie przez Sąd Okręgowy w Warszawie ww. wyrokowi klauzuli wykonalności w dniu 31 grudnia 2015 roku skutkowało tym, że termin przedawnienia zaczął biec na nowo.

Wobec powyższego należało uznać, iż na dzień wniesienia pozwu, tj. 2 marca 2016 roku, roszczenie główne, zasądzone od powodów pierwotnie nakazem zapłaty z dnia 8 lipca 2004 roku, a następnie wyrokiem z dnia 2 marca 2005 roku, nie uległo przedawnieniu i z w związku z tym przedmiotowe orzeczenie sądu może nadal stanowić skuteczną podstawę prowadzenia przez pozwanego postępowania egzekucyjnego.

Okoliczność aktualnej możliwości egzekwowania roszczeń pozwanego w drodze postępowania komorniczego powoduje, iż przesłanki z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. warunkujące możliwość pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności nie zostały spełnione, a tym samym Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia powództwa w części dotyczącej roszczenia głównego.

Inaczej przedstawia się możliwość egzekwowania przez pozwanego odsetek ustawowych zasądzonych przedmiotowym tytułem wykonawczym. Odsetki, które w dniu nadania klauzuli wykonalności wyrokowi były już wymagalne, tj. odsetki liczone do dnia wydania przez komornika prawomocnego postanowienia w dniu 30 grudnia 2015 roku o umorzeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie nakazu zapłaty, ulegają przedawnieniu z upływem lat dziesięciu – zatem nie uległy przedawnieniu, podobnie jak należność główna. Natomiast termin przedawnienia odsetek należnych w przyszłości, wynosi 3 lata (art. 125 k.c.) liczone wstecz od daty wniesienia przez pozwanego wniosku o nadanie wyrokowi klauzuli wykonalności. W tej sytuacji Sąd uznał, że odsetki ustawowe od pozostałej do zapłaty należności głównej uległy przedawnieniu z upływem lat trzech sprzed daty wniesienia przez pozwanego wniosku o nadanie wyrokowi klauzuli wykonalności, złożonego 15.12.2015 r., czyli za okres do 14 grudnia 2012 roku.

Wbrew twierdzeniom powodów, przywrócenie im terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty, który jako tytuł wykonawczy był podstawą egzekucji prowadzonej przez S. G. w latach 2004-2005, nie powoduje nieważności owego postępowania egzekucyjnego i nie znosi jego skutków w zakresie biegu terminów przedawnienia. Zgodnie bowiem z art. 825 pkt 2 k.p.c., utrata mocy orzeczenia, na którym oparto klauzulę wykonalności, stanowi podstawę uzasadniającą umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek strony – a zatem nie powoduje zniesienia ex lege toczącego się na podstawie takiego tytułu wykonawczego postępowania egzekucyjnego. W konsekwencji, skutek przerwania biegu przedawnienia roszczeń pozwanego w czasie trwania owego postępowania egzekucyjnego rzeczywiście nastąpił.

Należy też zaznaczyć, że wprawdzie obecnie prowadzone na rzecz pozwanego postępowanie egzekucyjne opiera się formalnie na innej podstawie, niż wcześniej prowadzone postępowanie egzekucyjne – tj. na podstawie opatrzonego klauzulą wykonalności prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 2.03.2005 r., nie zaś na podstawie wydanego w tej samej sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, tym niemniej bezspornie oba te tytuły

wykonawcze dotyczą tych samych, w sensie materialnoprawnym, wierzytelności. Oznacza to, że o skutku przerwania, co do tychże wierzytelności, biegu terminów przedawnienia, można mówić pomimo różnych, w sensie formalnym, tytułów wykonawczych, na podstawie których obie te egzekucje te zostały wszczęte na wniosek pozwanego.

ZARZĄDZENIE

doręczyć odpis wyroku z uzasadnieniem stronom